

Sygn. akt VII U 545/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy A. K. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników

na skutek odwołania A. K. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 28 stycznia 2016 roku znak: (...) oraz znak (...)

- oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 545/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 5a oraz art. 17 ust. 2, a także art. 16, w związku z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. u z 2015r. poz. 704 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011r. Nr 232, poz. 1378) stwierdził spełnianie przez A. K. (1) warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej i wynikający z powyższego obowiązek opłacania w podwójnej wysokości składek:

1. na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie za kwartał od 2004.2 do 2005.1
2. na ubezpieczenie emerytalno - rentowe za kwartał od 2004.2 do 2005.1

Należność z tytułu składek wynosi:

1. na ubezpieczenie, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie - 228.00 zł
2. na ubezpieczenie emerytalno - rentowe - 675.20 zł
3. Ogółem: - 903.20 zł

(decyzja z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...) k.44 a.r.).

Jednocześnie decyzją z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 704) stwierdził ustanie wobec A. K. (1) ubezpieczenia społecznego rolników, w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego od dnia 1 kwietnia 2005r.

W uzasadnieniu decyzji Prezes wskazał, iż z analizy akt oraz złożonych w dniu 11 stycznia 2016r. dokumentów wynika, że A. K. (1) od dnia 1 sierpnia 2003r. wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Natomiast zaświadczenie o wysokości podatku należnego z tytułu prowadzonej działalności za rok 2004r. złożył w Placówce KRUS w W. w dniu 11 stycznia 2016r.

Mając powyższe na uwadze ubezpieczony nie spełnia warunków określonych w art. 5a ustawy z dnia 02.04.2004r. obowiązującej od 2 maja 2004r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej w związku z niedostarczeniem w terminie tj. do dnia 14 lutego 2005r. zaświadczenia o należnym podatku dochodowym za rok 2004. Odpisano składki od w/w okresu ustania ubezpieczenia. Odpisane składki za okres od II kwartału 2005r. do IV kwartału 2005r. uległy przedawnieniu i nie podlegają zwrotowi (decyzja z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...) k.46 a.r.).

W dniu 3 marca 2016r. odwołanie od powyższych decyzji złożył A. K. (1). Zaskarżonym decyzjom zarzucił naruszenie art. 5a ust. 5 oraz ust. 7 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników poprzez wydanie decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników z dniem 1 kwietnia 2005 r. podczas gdy w dniu wydania przedmiotowych decyzji (28 stycznia 2016 r.) możliwe było przywrócenie odwołującemu terminu do złożenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004 r. i za każdy następny rok.

Mając powyższe na uwadze ubezpieczony wniósł o uchylenie decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w całości oraz przywrócenie terminu do złożenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. i za każdy następny rok oraz przywrócenie odwołującego do ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od dnia 1 kwietnia 2005r.

Z ostrożności procesowej wniósł również o uchylenie w całości decyzji o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że nie akceptuje stanowiska Kasy, albowiem zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2005r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 150, poz. 1248), dodano do ustawy nowelizującej z dnia 1 kwietnia 2004r. przepis artykułu 5a, umożliwiający niektórym rolnikom prowadzącym działalność gospodarczą powrót do systemu ubezpieczenia społecznego rolników. W ocenie odwołującego wynikające z powyższej regulacji zasady podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez rolnika prowadzącego jednocześnie działalność gospodarczą należy rozważyć w kontekście art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, który reguluje podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie osób rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej. Według stanu prawnego na dzień 1 sierpnia 2003r. do dnia 14 lutego każdego roku rolnik (lub domownik) prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (lub współpracujący przy prowadzeniu tej działalności), podlegający ubezpieczeniu, zobowiązany był po rozliczeniu roku podatkowego złożyć w Kasie zaświadczenie właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok (ust. 5a ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników). Niezachowanie tego terminu powodowało ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału (art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Z dniem 24 sierpnia 2005r. nastąpiła zmiana art. 5a - wprowadzona przez art. 2 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw i w art. 5a ust. 7 ustawy o

ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzono możliwość przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości należnego za ubiegły rok podatku rolnika, który wykaże, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych. Z uwagi na to, że decyzja Kasy z dnia 28 stycznia 2016r. opiera się na art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, to w ocenie odwołującego Kasa powinna zastosować art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji. Nadto organ rentowy powinien mieć na względzie również zasadę wyboru korzystniejszego rozstrzygnięcia dla osoby uprawnionej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 52, jak również Kodeks postępowania administracyjnego, nakazują pouczać stronę o przysługujących jej prawach. Obowiązek informowania ubezpieczonego przez organ rentowy o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie prawa podlegania ubezpieczeniu rolniczemu ciąży na Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zwłaszcza w sprawach, których okoliczności (np. w następstwie zmian prawnych) dają podstawę do wniosku, że strona pierwszy raz zetknęła się z takimi problemami faktycznymi i prawnymi. Ubezpieczony podniósł brak poinformowania go o zmianie przepisów dotyczących obowiązku opłacenia składek w podwójnej wysokości, jak również pouczenia o przysługującym prawie złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. i za każde kolejne lata. Wnioskodawca dopiero na wezwanie Kasy w styczniu 2016 r. powziął wiedzę na temat konieczności złożenia stosownego zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. i za każde kolejne lata, dlatego też odwołujący niezwłocznie to jest w dniu 11 stycznia 2016r. złożył przedmiotowe zaświadczenie do Kasy. Ponadto zwrócił uwagę, że opłacał od dnia ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do dnia wniesienia odwołania składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podstawowej wysokości, gdyby tylko został poinformowany przez organ rentowy - Kasę o konieczności opłacania powyższych składek z tytułu podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej w podwójnej wysokości odwołujący wykonałby ciężący na nim obowiązek. Tym samy odwołujący jest w stanie uregulować (dopłacić) brakującą kwotę z tytułu zaległych składek w podwójnej wysokości w przypadku uwzględnienia odwołania.

Zdaniem odwołującego organ rentowy nie zapewnił mu czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym, dlatego w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki z art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników usprawiedliwiające przywrócenie wnioskodawcy terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego. Uregulowanie przywrócenia terminu ustanowione w art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, a także w art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników przemawia za zastosowaniem tej instytucji także względem osób, które do dnia 14 lutego 2005r. nie złożyły Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok. Niezastosowanie instytucji przywrócenia terminu w takich przypadkach prowadziłoby do niesprawiedliwego zróżnicowania w traktowaniu ubezpieczonych, a to stanowiłoby naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji powyższego odwołujący stoi na stanowisku, iż w jego przypadku przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia podatkowego o restytucję stosunku ubezpieczenia jest w pełnym zakresie uzasadniona, albowiem decyzja o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...), jak również decyzji o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej, znak: (...) odebrane w dniu 6 lutego 2016 r. nie są prawomocne.

Zdaniem odwołującego obowiązkiem urzędnika było powiadomienie i sprawdzenie, czy składki na ubezpieczenie do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego są uiszczane przez odwołującego się w prawidłowej wysokości, zaś w przypadku ujawnienia błędów (braków) wezwanie do ich usunięcia i uiszczania składek w odpowiedniej wysokości. Skoro nic takiego się nie stało, to odwołujący był przekonany, że uiszcza składki przez ponad dziesięć lat w prawidłowej wysokości.

Odwołujący wobec uiszczania przez ponad dziesięć lat składek do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przy jednoczesnym niepłaceniu tych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyraził naturalną kontynuację

wskazania Kasy, jako organu rentowego właściwego do ubezpieczenia odwołującego i prowadzenia jego spraw z zakresu ubezpieczenia.

Ponadto, jak wynika ze złożonych w dniu 11 stycznia 2016r. do akt rentowych zaświadczeń o wysokości należnego zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej za 2005r., 2006r., 2007r., 2008r., 2009r., 2010r., 2011r., 2012., 2013r., 2014r., odwołujący uzyskiwał z prowadzonej działalności niskie przychody rzędu około 2.500,00 zł, nie przekraczające kwoty granicznej, o której mowa w art. 5a ust. 1 pkt 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co pozwala wnioskować, że korzystniejszym dla odwołującego ubezpieczeniem było ubezpieczenie społeczne rolników, z uwagi na wysokość składki płaconej kwartalnie w znacznie niższej wysokości niż kwota comiesięcznej składki w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (odwołanie k.2-6 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 marca 2016r. **Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego** wskazał, że A. K. (1) zgłosił się do ubezpieczenia społecznego rolników w dniu 20 sierpnia 2002r. i został objęty tym ubezpieczeniem z mocy ustawy od dnia nabycia gospodarstwa rolnego tj. od 10 lipca 2002r. do nadal. W dniu 1 grudnia 2015r. do Placówki w W. za pośrednictwem (...) (z PT W.) wpłynął wniosek dotyczący prowadzenia działalności gospodarczej przez A. K. (1). Na podstawie pozyskanych dokumentów ustalono, że wnioskodawca od dnia 1 sierpnia 2003r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. W związku z ujawnieniem tego faktu, decyzją z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej A. K. (1) została naliczona dodatkowa składka za okres od II kw. 2004r. do I kw. 2005r. Podstawę prawną zaskarżonej decyzji stanowi art. 5a oraz art. 17 ust 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016r. poz. 277) oraz art. 27 ust 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 232 poz.1378).

Z uzasadnienia zaskarżonej decyzji wynika, że stosownie do postanowień art. 4 ust 2 oraz art.8 ust 3a i art. 17 ust 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w okresie od dnia 2 maja 2004r. do 23 sierpnia 2005r. obowiązek opłacania składki w podwójnej wysokości powstaje z pierwszym dniem kwartału, w którym powstały warunki do podlegania ubezpieczeniu rolniczemu przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, określoną w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a ustaje z ostatnim dniem kwartału, w którym warunki te ustały.

Składki za okres od II kw. 2004r. do I kw. 2005r. nie naliczono z uwagi na przedawnienie zgodnie z art. 41 b ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011r., należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników ulegały przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Od dnia 1 stycznia 2012r. treść art. 41 b ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników została zmieniona przez art. 2 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców w ten sposób, że należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust 2-7.

Z kolei zgodnie z art. 27 ust. 1i 2 ww. ustawy, do przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Następstwem niepoinformowania organu rentowego o prowadzeniu działalności gospodarczej jest wyłączenie A. K. (1) z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 kwietnia 2005r. na podstawie decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) Podstawę prawną zaskarżonej decyzji stanowi art 5a ust. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym od 2 maja 2004r. do 23 sierpnia 2005r., z którego wynika, że osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników i prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą, były zobowiązane do złożenia w Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. w terminie do dnia 14 lutego 2005r. Natomiast art. 5a ust 7 stanowił, że niezachowanie terminu, o którym

mowa w ust. 5, o ile nadal prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza, jest równoznaczne z zaistnieniem okoliczności powodujących ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć zaświadczenie.

Z analizy akt oraz złożonych w dniu 11 stycznia 2016r. dokumentów wynika, że od dnia 1 sierpnia 2003r. A. K. (1) wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Zaświadczenie o wysokości podatku należnego z tytułu prowadzenia działalności za rok 2004 złożył dopiero w dniu 11 stycznia 2016r. W związku z czym nie spełnił warunków określonych w art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004r. obowiązującej od dnia 2 maja 2004r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej w związku z niedostarczeniem w terminie do dnia 14.02.2005r. zaświadczenia o należnym podatku dochodowym za rok 2004.

Zdaniem organu rentowego nieuprawnione jest założenie, że na ubezpieczonym nie ciąży obowiązek ustawowy złożenia zaświadczenia o podatku, dopóki nie zostanie o nim poinformowany przez KRUS, ponieważ to na ubezpieczonym ciąży obowiązek informowania Kasy o wszelkich okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników (odpowiedź na odwołanie k. 7-8 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 25 kwietnia 2016r. ubezpieczony prezentując tożsame stanowisko jak w odwołaniu z dnia 3 marca 2016r. oświadczył, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego. Ponadto wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. K. (2), na okoliczność braku wiedzy ubezpieczonego o zmianie przepisów dotyczących obowiązku opłacenia składek w podwójnej wysokości, jak również o przysługującym prawie złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. i za każde kolejne lata (pismo procesowe k.12-13 a.s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 13 maja 2016r. wniósł o nieuwzględnienie wniosku ubezpieczonego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka A. K. (2). W uzasadnieniu pisma wskazano, że zgodnie z art. 37 ust 1 ustawy 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016r. poz. 277) rolnik jest zobowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłosić Kasie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie oraz informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności.

Pomimo pouczenia wynikającego z art. 37 ust 1 ww. ustawy i zawartego w decyzji z dnia 23.08.2002r. o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników A. K. (1) nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku i nie poinformował KRUS o rozpoczęciu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy nie posiadając wiedzy o rozpoczęciu działalności gospodarczej przez wnioskodawcę nie miał możliwości poinformowania A. K. (1) o obowiązkach wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dotyczących osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (pismo procesowe k.16 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. (1), urodzony w dniu (...), od dnia 10 lipca 2002r. jest właścicielem zabudowanej nieruchomości rolnej, oznaczonej numerami ewidencyjnymi (...) o powierzchni 1,63 ha, położonej we wsi K., na terenie gminy S., którą nabył na podstawie umowy sprzedaży (akt notarialny z dnia 10 lipca 2002r. repetytorium (...) Nr (...) k.2-3 a.r., zaświadczenie wójta gminy S. k. 4 a.r.).

W dniu 20 sierpnia 2002r. A. K. (1) zgłosił do ubezpieczenia w KRUS żonę A. K. (2) i na tej podstawie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego w dniu 9 lipca 2003r., wydał decyzję znak (...), na mocy której A. K. (2) została objęta tym ubezpieczeniem od dnia 1 maja 2003r. (decyzja z dnia 9 lipca 2003r. k.15 a.r.).

Ubezpieczony w okresie od dnia 6 czerwca 1988r. do dnia 31 grudnia 1999r. prowadził działalność gospodarczą związaną z działalnością taksówek osobowych. Działalność ta została wykreślona z rejestru (...) w dniu 9 listopada 2015r. (informacja z (...) k.34 a.r.).

Następnie od dnia 16 kwietnia 1999r. A. K. (1) prowadził tożsamą działalność gospodarczą (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k.40 a.r.).

Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej odwołujący był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych w okresach od: 12 sierpnia 1999r. do 5 lutego 2000r., od 1 sierpnia 2000r. do 31 grudnia 2000r., od 1 lipca 2001r. do 31 marca 2002r. (zaświadczenie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w W. k. 43 a.r.).

W latach 2002-2005 ubezpieczony był podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, pobieranego w formie karty podatkowej. Z przedstawionego zaświadczenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. wynika, że A. K. (1) w ww. okresie zgłaszał zawieszenie działalności gospodarczej: od dnia 1 kwietnia 2002r. do dnia 30 września 2002r., od dnia 1 października 2002r. do dnia 31 grudnia 2002r., od dnia 1 stycznia 2003r. do dnia 31 marca 2003r. oraz od dnia 1 kwietnia 2003r. do dnia 31 lipca 2003r. (zaświadczenie k.42 a.r.).

Z analizy złożonych w dniu 11 listopada 2016r. dokumentów wynika, że od dnia 1 sierpnia 2003r. A. K. (1) wznowił prowadzenie działalności gospodarczej

W dniu 21 października 2010r. została wydana decyzja, znak: (...), na mocy której Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników A. K. (2) od dnia 7 października 2009r. w związku z podjęciem zatrudnienia przez ww. (decyzja z dnia 21 października 2010r. k.25 a.r.).

W dniu 1 grudnia 2015r. do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. wpłynął wniosek dotyczący prowadzenia działalności gospodarczej przez A. K. (1) (wniosek k. 32 a.r.).

Na rozprawie w dniu 10 listopada 2016r. przesłuchiwany w sprawie A. K. (1) oraz zeznająca w sprawie świadek A. K. (2), zgodnie wskazali, iż nie posiadali wiedzy na temat zmiany przepisów dotyczących obowiązku opłacenia składek w podwójnej wysokości jak i konieczności złożenia zeznań podatkowych za 2004r. (zeznania świadka A. K. (2) k.38 a.s., przesłuchanie odwołującego k.37-38 a.s.).

Decyzją z dnia **28 stycznia 2016r. znak: (...)** o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej, A. K. (1) została naliczona dodatkowa składka za okres od II kwartału 2004r. do I kwartału 2005r. Podstawę prawną zaskarżonej decyzji stanowi art. 5a oraz art. 17 ust 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016r. poz. 277) oraz art. 27 ust 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 232 poz.1378) (decyzja z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...) k.44 a.r.).

Następstwem niepoinformowania organu rentowego o prowadzeniu działalności gospodarczej jest wyłączenie A. K. (1) z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 kwietnia 2005r. na podstawie **decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...)** Podstawę prawną zaskarżonej decyzji stanowi art. 5a ust. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym od 2 maja 2004r. do 23 sierpnia 2005r., z którego wynika, że osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników i prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą, były zobowiązane do złożenia w Kasie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. w terminie do dnia 14 lutego 2005r. Natomiast art. 5a ust 7 stanowił, że niezachowanie terminu, o którym mowa w ust. 5, o ile nadal prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza, jest równoznaczne z zaistnieniem okoliczności powodujących ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć zaświadczenie.

Od powyższych decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) oraz decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...), A. K. (1) złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k.2-6 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego, a także na podstawie zeznań świadka oraz przesłuchania ubezpieczonego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie

się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Wskazać również należy, że na etapie niniejszego postępowania dokumenty te nie były kwestionowane przez strony w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z ich treści należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Do ustalenia stanu faktycznego sprawy posłużyły również zeznania świadka A. K. (2) i przesłuchanie ubezpieczonego A. K. (1), na podstawie których Sąd ustalił, że ubezpieczony nie miał wiedzy o obowiązku złożenia w KRUS zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. a także, iż nie nastąpiły żadne zdarzenia losowe, które mogłyby stanowić podstawę wniosku o przywrócenie terminu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. (1) od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) oraz decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy odwołujący A. K. (1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i czy zasadnie dokonano zmiany warunków podlegania przez niego ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Zgodnie z przepisem art. 7 ust. 1 i art.16 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 704), ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy: rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny (pkt 1) oraz domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1 (pkt 2), jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczenie społeczne ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu (art.3a ust.1 ustawy).

Z kolei przepis art. 6 pkt 1 cytowanej ustawy stanowi, że rolnikiem jest osoba fizyczna, prowadząca na własny rachunek działalność rolniczą jako posiadacz (samoistny albo zależny) gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z przepisem art. 5a. ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, 2043.) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki: 1)łoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności; 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym; 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym; 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł.

Za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także: 1) wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono; 2) zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności ((...)).

Zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego, o której mowa w ust. 1 pkt 5, rolnik lub domownik obowiązany jest złożyć w Kasie wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że ten rolnik lub domownik nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku podatkowym. Zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego, o której mowa w

ust. 1 pkt 5, rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegający ubezpieczeniu, obowiązany jest także złożyć w Kasie do dnia 31 maja każdego roku podatkowego, a niezachowanie terminu złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności. Ponadto niezłożenie zaświadczenia albo oświadczenia, o których mowa w ust. 4, lub niezachowanie terminu do złożenia tego zaświadczenia albo oświadczenia, jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z dniem, do którego rolnik lub domownik obowiązany był złożyć zaświadczenie albo oświadczenie w Kasie, chyba że ten rolnik lub domownik zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w sposób trwały lub okresowy przed upływem terminu na złożenie tego zaświadczenia albo oświadczenia. Terminy określone w ust. 1 pkt 1 i ust. 4 mogą zostać przywrócone na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Za pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby fizyczne na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, z wyłączeniem wspólników spółek prawa handlowego oraz osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu: 1) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne; z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. 11. Za współpracującego przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej uważa się rolnika lub domownika, który w stosunku do prowadzącego tę działalność spełnia kryteria osoby współpracującej, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z kolei art. 17 tejże ustawy wskazuje, iż składka miesięczna za każdego ubezpieczonego wynosi 10% emerytury podstawowej, a za ubezpieczonego, o którym mowa w art. 5a, składka wynosi dwukrotność kwoty ustalonej w sposób określony w ust. 1.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Okręgowy ustalił, iż A. K. (1) od dnia 10 lipca 2002r. objęty był ubezpieczeniem społecznym rolników z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego. Jednocześnie ubezpieczony w tym samym okresie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z postanowieniami art. 5a ust 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu obowiązującym od dnia 2 maja 2004r. do dnia 23 sierpnia 2005r., osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników i prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą, były zobowiązane do złożenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości podatku należnego za 2004r. w terminie do dnia 14 lutego 2005r. Natomiast art. 5 ust 7 wymienionej ustawy stanowi, że niezachowanie terminu, o którym mowa w ust 5, o ile nadal prowadzona jest działalność gospodarcza, jest równoznaczne z zaistnieniem okoliczności powodujących ustanie ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć.

Z analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że od dnia 1 sierpnia 2003r. A. K. (1) wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, natomiast wymagane zaświadczenie o wysokości podatku należnego z tytułu prowadzenia działalności za rok 2004r. ubezpieczony złożył dopiero w dniu 11 stycznia 2016r., a zatem z przekroczeniem terminu, który ustalony był do dnia 14 lutego 2005r. W toku postępowania ubezpieczony nie kwestionował faktu złożenia zaświadczenia o wysokości podatku z uchybieniem ustawowego terminu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd podziela ustalenia organu rentowego, że A. K. (1) nie spełnił warunków określonych w art. 5a ustawy z dnia 2 kwietnia 2004r. obowiązującej od 2 maja 2004r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Następstwem niepoinformowania organu rentowego o prowadzeniu działalności gospodarczej jest wyłączenie A. K. (1) z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 kwietnia 2005r.

Omawiana nowelizacja przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadziła możliwość przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości należnego za ubiegły rok podatku pod warunkiem wykazania, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych. W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony

jako przyczyny niezłożenia zaświadczenia w ustawowym terminie wskazuje brak poinformowania go o tym obowiązku przez organ rentowy oraz brak wiedzy o nałożonym przez ustawodawcę obowiązku dotyczącym obowiązku złożenia zaświadczenia. Ubezpieczony nie wskazuje, by niezachowanie terminu nastąpiło wskutek jakichkolwiek zdarzeń losowych. Odnośnie argumentów podnoszonych przez ubezpieczonego, wskazać należy, że obowiązujące przepisy nie nałożyły na organ rentowy obowiązku informowania ubezpieczonych o konieczności złożenia zaświadczenia o wysokości należnego za ubiegły rok podatku. W związku z tym należy stwierdzić, że nie ma racji skarżący, który twierdzi, że decyzja organu rentowego jest nieprawidłowa z tego powodu, iż ubezpieczony nie został powiadomiony o zmianie przepisów i konieczności złożenia w określonym terminie stosownego zaświadczenia. Drugi z argumentów ubezpieczonego, dotyczący braku jego wiedzy odnośnie wprowadzonego obowiązku również nie ma znaczenia dla oceny zgodności z prawem zaskarżonej decyzji. Znowelizowane przepisy nałożyły jednakowe obowiązki na wszystkich ubezpieczonych, niezależnie od tego, czy mieli oni świadomość nałożonych obowiązków. Ponadto rację ma organ rentowy twierdzący, że nowelizacja przepisów była przedmiotem szczególnego zainteresowania mediów, a nowelizacja przepisów była upowszechniana w środkach masowego przekazu. Istotne jest również to, że z mocy obowiązujących przepisów to właśnie na ubezpieczonym ciąży obowiązek informowania organu rentowego o wszelkich okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W świetle powołanych przepisów istniała możliwość przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości należnego za ubiegły rok podatku rolnika, który wykaże, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych. W niniejszej sprawie A. K. (1) nie powoływał się na zdarzenia losowe jako podstawę wniosku o przywrócenie terminu, dlatego Sąd stwierdził, że nie ma podstaw do przywrócenia terminu, a skutkiem złożenia zaświadczenia o wysokości podatku należnego za ubiegły rok z uchybieniem terminu jest wyłączenie ubezpieczonego z ubezpieczenia społecznego rolników. Wobec powyższego w zaskarżonej decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) Prezes KRUS zasadnie stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników.

Odnosząc się natomiast do zmiany warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla osób rozpoczynających wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej, wskazać należy, iż ze względu ujawnienia powyższych faktów, A. K. (1) słusznie została naliczona dodatkowa składka za okres od II kwartału 2004r. do I kwartału 2005r., bowiem obowiązek opłacania składek w podwójnej wysokości powstaje z pierwszym dniem kwartału, w którym powstały warunki do podlegania ubezpieczeniu rolniczemu przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, określoną w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu rolników, a ustaje z ostatnim dniem kwartału, w którym warunki te ustały.

W konsekwencji zasadna okazała się także druga z zaskarżonych decyzji, a mianowicie decyzja z dnia 28 stycznia 2016r., znak: (...).

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie A. K. (1) od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...) oraz decyzji z dnia 28 stycznia 2016r. znak: (...), jako niezasadne.